

Autonomni ženski centar
Seminar:
«AUSTRIJSKI MODEL INTERVENCIJE U SLUČAJEVIMA NASILJA U PORODICI»
Beograd, 29.6.2007.

Bobana Macanović,
Autonomni ženski centar

Poštovane gošće,

Pozdravljam vas u ime Autonomnog ženskog centra i želim da vam se zahvalim što ste danas ovde sa nama.

Iako je ovaj skup u sklopu kampanje Saveta Evrope, ja ću se osvrnuti na nedavno pristigle Preporuke Ujedinjenih Nacija Republici Srbiji, koje su vezane uz položaj žena, a znam da će naše gošće iz Austrije više govoriti o evropskim standardima i praksama.

Pre mesec dana su Vladi Republike Srbije stigle preporuke Komiteta UN za eliminaciju svih oblika diskriminacije žena, koje je Komitet sačinio na osnovu Izveštaja o položaju žena u Srbiji, koji je pripremila Vlada i koji je branila pred Komitetom, 16. maja 2007. godine.

Preporuka ima dosta, obuhvataju sve relevantne oblasti u javnoj i privatnoj sferi, ali ja ću prikazati samo one koje se tiču nasilja nad ženama.

Komitet je pozdravio

- napore koje Republika Srbija ulaže u borbi protiv nasilja nad ženama, kao i činjenicu da su porodično nasilje i silovanje u braku krivična dela, a pozdravljeno je i postojanje mera zaštite od nasilja u Porodičnom zakonu;

Komitet je izrazio zabrinutost

- što se nastavlja nasilje nad ženama i devojkama, što su u izmenama Krivičnog zakonika iz 2005. kazne za porodično nasilje smanjene, a seksualno uznemiravanje nije više krivično delo,
- kao i zabrinutost zbog ograničene dostupnosti podataka o nasilju nad ženama;

Zato su preporuke Komiteta Republici Srbiji sledeće:

1. Republika Srbija mora dati prioritet eliminisanju svih oblika nasilja nad ženama, posebno porodičnog nasilja, i usvojiti sveobuhvatne mere protiv nasilja nad ženama u skladu sa Opštom preporukom br.19.

2. Republika Srbija bez odlaganja treba da prihvati nacrt Nacionalnog plana akcije za žene, u kom su mere za borbu protiv nasilja nad ženama, uključujući:
 - izgradnju kapaciteta za sprovođenje zakona i standarda postupanja,
 - organizovanje istraživanja na nacionalnom nivou i reprezentativnom uzorku,
 - uspostavljanje sistematskog i redovnog prikupljanja i analize podataka i informacija o svim oblicima nasilja protiv žena, sa ciljem da se ojača znanje za efektni i ciljani razvoj politika i programa, uključujući prevenciju, kao i monitorisanje trendova i činjenje nalaza dostupnim javnosti

- Ovde bih podsetila da su jedina istraživanja u oblasti nasilja nad ženama sprovodile ženske NVO, a da je Autonomni ženski centar pre četiri godine započeo lobiranje za uvođenje osnovne evidencije o nasilju u porodici u centrima za socijalni rad, koja nije naišla na razumevanje donosilaca odluka, iako do danas nije uspostavljen bolji sistem.
3. RS bi trebalo da razmotri usvajanje Zakona o porodičnom nasilju u kojem bi bili konsolidovani elementi iz Krivičnog i Porodičnog zakona.
4. RS bi trebalo da osigura da žene žrtve nasilja, po hitnom postupku, mogu da ostvare pravo na zaštitu po Porodičnom zakonu, da za sve žrtve postoji dovoljan broj skloništa koje finansira država, i da su učinioci gonjeni i primereno kažnjeni.

- Htela bih posebno da naglasim da su skloništa, mere zaštite i kažnjavanje nasilnika, komplementarne aktivnosti, i da ni jedna od njih samostalno ne doprinosi rešavanju problema.
5. RS mora da obezbedi obuke za pravosuđe i javne službenike, posebno za one koji sprovode zakon, ali i za zdravstvene radnike. Obuke bi trebalo da osiguraju da su oni senzibilisani za sve oblike nasilja prema ženama, posebno porodično nasilje, tako da žrtvama mogu obezbediti adekvatnu podršku.
6. RS mora da obezbedi nastavak javnih kampanja podizanja svesti o neprihvatljivosti nasilja prema ženama i savetodavne i rehabilitacijske programe za učinioce nasilja prema ženama.

- Naglašavam, neupitna je isključiva odgovornost učinilaca nasilja, a država bi jasno morala da pokaže da je ono neprihvatljivo ponašanje («nulta tolerancija»).
7. Komitet ohrabruje RS da iskoristi informacije sadržane u Studiji o svim oblicima nasilja nad ženama koju je prezentovao Generalni sekretar na 61. Sednici Ujedinjenih Nacija, 2006. godine.
8. Komitet je takođe izrazio zabrinutost zbog diskriminacije Romkinja-žrtava porodičnog nasilja koja im onemogućava prijem u skloništa, i preporučio da država pregleda i prati primenu kriterijuma prijema koju koriste «sigurne kuće», sa ciljem da se osigura da ti kriterijumi ne diskriminišu Romkinje.

Komitet je pozvao Vladu Srbije da sa komentarima i preporukama upozna sva nadležna ministarstva, vladine strukture na svim nivoima i Narodnu Skupštinu Republike Srbije, da bi se osigurala njihova puna implementacija. Ja verujem da će Vlada to i učiniti i da će se preporuke uskoro naći na vašim stolovima, prevedene na srpski jezik, a do tada, mi smo vam ih snimile na CD sa materijalima (na engleskom jeziku), a mozete ih naći i na vebsajtu Ujedinjenih Nacija.

<http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/cedaw38/cc/Serbia.pdf>.